

političnih demonstracijah itd. V vseh teh zadevah so se storili primerni sklepi. Ponovil se je tudi sklep, da učiteljstvo v šolskih prostorih sme kaditi samo v zbornici.

Disciplinske zadeve.

Nato je poročal o disciplinskih zadevah okrajni glavar dr. Karlin. Nekatere zadeve so bile prav malenkostne in že zastarele, zato so se položile k spisom.

Predlogi za stalno upokožitev.

Vladni tajnik dr. Majcen je poročal o prošnjah za stalno upokožitev. V stalno upokožitev se predlagajo: Albert Šubic, profesor na bivšem moškem učiteljskem v Gorici; Lavoslav Šerbinek, učitelj v Framu; Marko Kogelnik, nadučitelj sedaj v Vučenici; Fran Zemljčič, nadučitelj v Lučah; Helena Šinkovičeva, učiteljica v Koprivniku; Miroslav Jazbec, nadučitelj v Št. Lovrencu — okraj Novo mesto; Josip Žirovnik, nadučitelj v Gorjah; Josipina Kit, učiteljica ženskih ročnih del na Polzeli; Elizabeta Jug, učiteljica ženskih ročnih del v Podovci; Ivan Jezovšek, nadučitelj v Št. Lovrencu — okraj Celje; Josipina Šlaipah, učiteljica v Št. Ilju v Slov. goricah; Mira Kotnik - Piskernikova, učiteljica na Tolstem vrhu; sedaj v Mariboru.

Izključitev iz šole.

Slednič se je pritrnilo sklepom učiteljskih zborov, da se dva dijaka izključita iz vseh šol v kraljevini, ena dijakinja in trije diaki pa krajevno.

Zanemariene šolske razmere pri Sv. Ani nad Tržičem.

Ob koncu se je predlagal šef oddelka za socialno politiko, Adolf Ribnikar, da naj se preiščejo šolske razmere pri Sv. Ani nad Tržičem, kjer je vzgoja mladine in pouk silno zanemarijen.

Nevzdržne razmere pri Konjiškem okrajnem šolskem svetu.

Na predzadnji seji višjega šolskega sveta je bil sprejet predlog, da naj predsedstvo višjega šolskega sveta napravi pri okrajnem šolskem svetu v Konjicah preiskavo. Predsedstvo je storilo svojo dolžnost, a okrajni šolski svet se ne zmejni za sklene višjega šolskega sveta in jih trdovratno prezira, ne sklicuje seji in ne reši zahtevanih spisov. Zaradi takega brezobzirnega postopanja podrejene oblasti je zavladalo v plenumu višjega šolskega sveta veliko ogorčenje. Soglasno je bil sprejet predlog, da se naprosi okrajniški namestnik, da odvzame okrajnemu glavarju Konjiškemu vse agende okrajnega šolskega sveta in jih izroči njegovemu namestniku.

S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik je zaključil sejo.

Kako se porajajo predstave o številah v primitivni psihi.

Strogo moramo ločiti med predstavo in označbo števil.

Kar se tiče predstave števil, najdemo, da imajo narodi, stoječi na najnižji stopnji kulture, nejasno zaznavo in poznajo le dve numeraliji, eno za enoto in eno za množino. (Botokudi.) Na nekaj višji stopnji kulture že izločujejo iz množine »2« kot posebno količino. Po raznovrstni sestavi »1« in »2« že dosežejo številno vrsto do 6. (Bakairi v Južni Ameriki, Severni Avstralci.) Nadaljnja razvojna stopnja že pojmuje števila od 2 do 5 ter 20 in

100. (Indijanci, stari Grki Iliade.) Karaibi in Musoti že poznajo dekadni sistem kakor kulturni narodi. Sistem »2« in »5« je torej značilen za primitivno psiho. Znamenja za števila so posest kulturnih narodov.

Pri divjih narodih sta govor in tip bistveni sredstvi za označevanje številne predstave. Osobito so občutki tipa poleg vida največjega pomena za izvor in pojmovanje števil. Sanskrit ima za »1« in pronomen »jaz« isto označbo, istotako za »2« substantiv »oči«. Nekateri Indijanci označujejo »3« z besedo »nojeva noga«. Tamanaki-Indijanci izražajo »1« z besedo »prst«, mnogi drugi necivilizirani narodi »5« z »roko« in zopet drugi »20« z »1 mož« (= vsota prstov na rokah in nogah), »100« z »1 indijanska roka« (= 5 × 1 mož, 5 × 20).

Pri števnem procesu predpostavljajo ti narodi vsakemu vizuelnemu občutku,

ki jim kaže objekt štetja, tipalni in gibalni občut tako, da se dotikajo vsakega predmeta z določenim prstom. Tamanaki — Indijanci in Orönlanci uporabljajo roke in noge pri štetju. Njihove najvažnejše številne predstave so 1 do 5, 20 in 100. Na višji duševni stopnji stoječi Musoti, Karaibi, Fubahzamorci uporabljajo samo prste in pridejo na ta način do dekadnega sistema. Nad 10 določuje drugi mož količino in tako gre naprej. Le s pomočjo prstov si morejo predstavljati števila.

Ali ni nekaj analognega tudi pri naši v šolo stopivši mladini? Ker se vrši prištevanje v gotovi vrsti (z mezinem leve roke začnejo), zato znači tudi vsak prst gotovo število.

Po razvoju pismenega jezika odpade polagoma ta asociacija. Podoba in pojem števil se vtisne v zavest in nadomestuje ponazorovanje številne predstave z zunanjimi občutki.

Draginjske doklade aktivnih državnih uslužbencev od 1. I. 1922. dalje

v smislu zakona objavljenega v Službenih novinah štev. 54, od dne 10. III. 1922.

Dnevno Din:									
24			26			28			
III.	IV.	V.	III.	IV.		III.			
s plačo do 2999 Din	od 3000 do 4999 Din	od 5000 Din dalje	od 3000 do 4999 Din	od 5000 Din dalje		5000 Din dalje			
Oseb	30 dni	31 dni	30 dni	31 dni		30 dni	31 dni		
1	720—	744—	780—	806—		840—	868—		
2	870—	899—	930—	961—		990—	1023—		
3	1020—	1054—	1080—	1116—		1140—	1178—		
4	1170—	1209—	1230—	1271—		1290—	1333—		
5	1320—	1364—	1380—	1426—		1440—	1488—		
6	1470—	1519—	1530—	1581—		1590—	1643—		
7	1620—	1674—	1680—	1736—		1740—	1798—		
8	1770—	1829—	1830—	1891—		1890—	1953—		
9	1920—	1984—	1980—	2046—		2040—	2108—		
10	2070—	2139—	2130—	2201—		2190—	2263—		

22		20		17 *		16 *	
IV.	V.	V.		III.		IV. + V.	
s plačo do 2999 Din	od 3000 do 4999 Din	do 2999 Din		do 2999 Din		do 2999 Din	
1	660—	682—	600—	620—	510—	527—	480—
2	810—	837—	750—	775—	660—	682—	630—
3	960—	992—	900—	930—	810—	837—	780—
4	1110—	1147—	1050—	1085—	960—	992—	930—
5	1260—	1302—	1200—	1240—	1110—	1147—	1080—
6	1410—	1457—	1350—	1395—	1260—	1302—	1230—
7	1560—	1612—	1500—	1550—	1410—	1457—	1380—
8	1710—	1767—	1650—	1705—	1560—	1612—	1580—
9	1860—	1922—	1800—	1860—	1710—	1767—	1680—
10	2010—	2077—	1950—	2015—	1860—	1922—	1830—

III. = Ljubljana, Maribor in Prekmurje.

IV. = Celje, Kočevje, Kranj, Logatec, Novo mesto in Ptuj.

V. = vsa ostala službena mesta.

* = pomožni učitelji.

Draginjske doklade vpokojencev.

S pokojnino letnih:	do 2999— K	14 Din	dnevno v vseh drag. razredih jednako.
	od 3000— K dalje	18 Din	
	do 2999— Din	11 Din	dnevno v III., IV. in V. drag. razredu jednako.
	od 3000— Din dalje	12 Din	

Vpokojeni (učitelji-ice) s polno službeno dobo t. j. taki, ki uživajo 5100 K in več, ali 5000 Din pokojnine, imajo pravico do drag. doklade v isti višini, kakor njihovi tovariši v aktivni službi in sicer po tistem drag. razredu, v katerega spada službeni kraj, v katerem so bili vpokojeni. Ako živi vpokojenec, ki je bil

vpokojen v V. drag. razredu, v IV. ali III. drag. razredu, prejema drag. dnevnice V. razreda. V slučaju pa, ako je bil vpokojen v III. (IV.) drag. razredu in živi v IV. ali V. drag. razredu, mu gredo dnevnice tistega drag. razreda, v katerem živi.

Pristopite k „Jugoslovanski Matici“!

otroke! In šola? Pripravljala se je vestno vsak dan za njo in imela je dnevnik spisan tudi za dan, ko je legla v posteljo — vsa bolna in nadložna že prej!!

V decembru se je resno prehladila, a mesto da je legla v posteljo, prevzela je pouk še v enem razredu, ker je manjkalo dveh učnih moči — in da bi se ne reklo, da ima na naši šoli vse dopust!

In vendar je bila ona dopusta najbolj potrebna! Prehlajena do skrajnosti in vsa nadložna — ubožica je pričakovala šesto dete!

»Mimi nehaj — odloži!« svaril sem jo jaz, svaril jo je mož.

»Ej — stric — bo že šlo! Saj bom itak potrebovala šesttedenski dopust — in ne smem izrabljati države!«

Ubožica!

V januarju je izdelala še zadnji referat (gospodinjstva ročna dela) za domačo konferenco — ob boleznih, nadložnosti in tolikih skrbih! Imela je še čas za referat! Ubožica — saj čitati ga sama že ni mogla — čital ga je mesto nje njen mož.

Do predzadnjega dne, ko je morala leči v posteljo, t. j. 6. marca, bila je vzor-

na učiteljica, ki je dosegala z nežno vestnostjo čudovite uspehe, in se niti v odmorih ni odstranila od učencev. Moral je biti izreden slučaj, da je prišla v odmoru kdaj v svoje stanovanje.

Naravnost neverjetno, a vendar le res!

Dne 6. marca je legla v posteljo — prišla je tista ura! Silen kašelj je morda zakrivil, da je prišla nekaj dni prezgodaj.

Dne 7. t. m. v jutru ob četrta na 5. me pokličejo, da grem k Mimi. Stori to hitro in grem k njej.

Sede na postelji — velikih prestrašenih, solznih oči mi klikne nasproti:

»Stric — punčko imam! Ali mi morete kaj pomagati?«

»Oj ti ubožica — ti! Oj — ubožica!«

In takrat sem obžaloval, da sem le neroden možak!

In odel sem dete in obložil mater z odelami!

In čakala je tako — nerešena — v obupnem pričakovanju — da pride njen mož z žensko, po katero je odhitel! A čakala je brez zdihovanja, brez krika in joka!

Strmel sem nad tolikim samozatajevanjem — strmel nad tolikim junaštvom!

Onih 40 minut čakanja je bilo za me nekaj težkega, a zanjo je bila to katastrofa!

Morala je v bolnico — kjer pa ji niso mogli več pomagati. In ko je ona že dobro vedela, da je izgubljena, prikrivala je — nem. in osobito možu, kako je ž njo — da ga brez potrebe ne razburja!

Ste slišali že kdaj kaj takega? Tako je ravnala vse življenje in ni se zgodilo, da bi bila ugovarjala možu in potrpela je celo — ko je bila ona v pravu! Jaz take ženske še nisem videl!

Dne 14. t. m. bila je njena zadnja ura. Z možem roko v roki čakala je v polni zavesti zadnjih trenutkov in povdarjala samo, kako silno je ljubila Tita in svoje otročičke in kako težko da jih zapušča!

In to z neko veličanstveno mirnostjo!

No — in spremili smo jo dne 16. t. m. k večnemu počitku! Dolg — izredno dolg je bil spoved, ki so ga tvorili njeni prijatelji in znanci. Kazal je, da ljubezen

Iz Jugoslavije.

— Hrvatsko učiteljstvo za naše stanovsko ujedinjenje. Hrvatsko učiteljstvo, poverništvo UJU v Zagrebu je pričelo izdajati stanovsko politički list **Jedinstvo**, katerega glavni urednik je tov. Ljud. Kraljič. Prva in druga številka prinaša zelo zanimivo vsebino in je prožeta stanovske zavesti in duha skupnega dela vsega jugoslovanskega učiteljstva na stanovskem in prosvetnem delu. Novega borca pozdravljamo z največjim zadoščenjem in mu želimo mnogo uspeha!

— Člena 24. in 32. novega zakona o draginjskih dokladah. Kakor znano, so imeli vdovci po prejšnjem zakonu pravico do rodbinske doklade za gospodinj, ako so bili otroci pod 12 let stari. Te gotovo humane določbe v novem zakonu ni, akoravno so vdovci veliki reveži. Napram oženim tovarišem bodo na plači za mesečnih tisoč kron prikrajšani, ker izgubijo doklado za ženo ter morajo povrhu odplačati še gospodinj. Marsikoga bo gnala ta določba v brenaglijo, in radi tega slabo premišljeno novo ženitev! Sicer prizna člen 32. pravico za rodbinsko doklado za otroke tudi po dovršenem 16. letu, n. pr. za hčerko, ako ona svojemu očetu, ki je vdovec, vodi gospodinjstvo. Toda koliko je takih vdovcev, da imajo že za gospodinjstvo zrele hčerke? Pa vzemimo za primer vdovca le z eno starejšo hčerko ali z že večjimi, bolj samostojnimi otroki! Ta vdovec, ki bi kakor samci lahko hodil na hrano, bo dobival za 18 in več let staro hčerko draginjsko doklado, vdovec z malimi, vse nege potrebnimi otroki pa ne dobi doklade za prepotrebno gospodinj! Iz tega primera se vidi brezsrčnost te nove zakonske določbe. Na merodajnih faktorjih je, da čim prej popravijo ta nesocialni zagrešek zakonodajne oblasti!

— Na naslov kmetijske družbe v Ljubljani. (Dopis.) V nedeljo 19. t. m. je sklicala trboveljska kmet. podružnica svoj glavni občni zbor, katerega se je udeležilo tudi več učiteljev, ki plačujejo že par let članarino. Tik pred volitvami je prečital g. podpredsednik dopis glavnega vodstva v Ljubljani, s katerim se zabranjuje pravica aktivne volilne pravice vsem učiteljem, ki ne plačujejo zemljiškega davka, dočim se jim pasivna pravica dovoljuje — ta pač le iz tega vzroka, da niso tuintam brez tajnikov. — Kako je prišel ta dopis najprvo v roke g. župniku Časlu, mesto na pravo adresu, je zadeva trboveljske pošte, in je nečemo tu preiskavati, pač pa izjavljamo: Članiposestniki zahtevajo za svojih 40 K plačane članarine vsakovrstnih ugodnosti, dočim ne dajo člani učitelji, ki niso posestniki, družbi nikakih poslov, razun, da opravljajo na premnogih mestih tajništvo in druge brezplačne funkcije. Za ta trud jih je družba oropala akt. volilne pravice. Raditega bi mi vendar vseeno mirno spali in ne omenili niti besedice, če bi ne šlo pri vsem tem za neko, dejal bi skoro, ukano! Družbin odbor dobro ve, da bi mnogi učitelj ne pristopil, če bi se mu ne dovolila tista pravica, kakor vsakemu kočarju, zato pa je lepo molčal in čakal, da je članarino plačal, potem pa, in to šele na zboru samem, da pač ne izostane tudi blamaža, ga obvestil, da bi ostal lahko — doma! Naše mnenje je: Ker smatra glavni odbor Kmetijske družbe učiteljeneposestnike kot člane druge ali tretje vrste, jo zapustimo! Članarino, ki smo jo plačali za l. 1922. zahtevajmo nazaj. Naše podružnice si naj iščejo hlapcev v drugih stanovih, magari pri fajmoštrih, kakor bo

rodi zopet ljubezen in da ne more iti brez sledu mimo nas!

Eno samo leto je delovala med Barjani in pridobila si je brezpogojno srca šolske dece in srca vseh občanov, ki so s solzami v očeh stopali za njeno krsto!

Umrla je mamica, a dete, ki mu je dala zadnjemu življenje — ono živi! Živi zdravo in ljubko! Naj živi — vsaj takih otrok, kakor jih je rodila ona ni nikdar preveč!

Mimi — ljuba Mimi! Ko sem te držal h krstu, pač nisem mislil, da ti naj kdaj jaz pišem nekrolog! Jaz — ko bi bilo naravno, da ga pišeš ti meni! Obupujem skoraj nad božjo previdnostjo!

Pa že mora tako biti! Bodi preverjena. Mimi, da ne izgineš iz naših src! Rane, ki danes krvave, se sicer zacelijo, a spomin nate, ki si bila tako vzorna kot žena, mati, učiteljica in kot koleginja, ta spomin nam ne izgine iz src!

»Vigred se povrne« — zapeli so ti tovariši, zapeli tovariši — nam pa so se vtile iz oči solze v obupu, da prijateljice — nazaj nikdar več ne bo! Zbogom, Mimi!